

Förvaltningsrätten i Stockholm
115 76 Stockholm

Ansökan om upphandlingsskadeavgift

Sökande

Konkurrensverket, 103 85 Stockholm

Motpart

Region Gotland, 621 81 Visby

Saken

Upphandlingsskadeavgift enligt 21 kap. 1 § 3 lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)

Yrkande

Konkurrensverket yrkar att förvaltningsrätten enligt 21 kap. 1 § 3 LOU beslutar att Region Gotland ska betala 230 000 (tvåhundratrettio tusen) kronor i upphandlingsskadeavgift.

Grunder

1. Region Gotland (regionen) har brutit mot 19 kap. 9 § LOU genom att den 26 december 2017 ingå avtal om ambulanstransporter med flygplan med Babcock Scandinavian Air Ambulance AB (SAA) utan föregående annonsering. Eftersom förutsättningarna för att ingå avtal utan föregående annonsering saknades utgör avtalet en otillåten direktupphandling.

Bakgrund och omständigheter

2. Av Konkurrensverkets utredning framgår att regionen är beroende av att anlita ambulansflygplan för patienttransporter, dels under månader då flygning med ambulanshelikopter ofta hindras av väderförhållanden, dels vid flygning med mer än två patienter samtidigt eller för längre sträckor.
3. Regionen anskaffar löpande aktuella tjänster utan föregående annonsering enligt LOU. Att tjänsterna anskaffas på ett sätt som inte är förenligt med LOU har uppmärksammats av regionen vid upprepade tillfällen, se bilaga 1-2.

Försök att genomföra annonserade upphandlingar har dragit ut på tiden

4. Det har gjorts försök att tillgodose behovet av ambulanstransporter med flygplan genom att genomföra samordnade annonserade upphandlingar avseende en nationell ambulansflygtjänst. Detta arbete har dock dragit ut på tiden.
5. Under 2013 slöt regionen, och ett flertal landsting, ett samverkansavtal med Västerbottens Läns Landsting (VLL). Samverkansavtalet syftade till att VLL skulle genomföra en samordnad upphandling för att täcka behovet av ambulanstransporter med flygplan.
6. I november 2015 annonserade VLL en upphandling av flygplan för ambulanstransport. Syftet med upphandlingen var att VLL skulle anskaffa egna flygplan för att senare upphandla en operatör som skulle sköta driften. Avsikten var att flygplanen skulle levereras vid årsskiftet 2017/2018. Upphandlingen avbröts dock i april 2016.
7. Den 1 januari 2016 bildades kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA) med uppgift att ansvara för hela Sveriges behov av ambulanstransporter med flygplan. KSA tog över de uppgifter som landstinget tidigare hade anförtrott VLL. Såvitt framgår av Konkurrensverkets utredning annonserade KSA en ny upphandling våren 2017. Även denna upphandling avsåg anskaffning av flygplan och avsikten var att senare upphandla driften. Upphandlingen överprövades och KSA planerar i nuläget för att verksamheten ska vara igång i slutet av 2020.

Regionens ramavtal för ambulanstransporter med helikopter omfattar endast i undantagsfall köp av ambulanstransporter med flygplan

8. I vissa specifika undantagsfall kan regionen anskaffa ambulanstransporter med flygplan från sitt ramavtal med Swedish Medicopter AB (SM) avseende ambulanstransporter med helikopter. Förutsättningarna för att anskaffa ambulanstransporter med flygplan med stöd i helikopterramavtalet är mycket begränsade.
9. Huvudregeln är att tjänsten enligt det ramavtalet ska utföras med helikopter. Av avsnitt 1.1.3 i förfrågningsunderlaget framgår att tjänsten ska utföras med helikopter, se bilaga 3. I frågor och svar med anledning av den upphandlingen var regionen tydlig med att tjänsten inte kan utföras med ambulansflygplan, se bilaga 4. Ramavtalet kan således inte användas för att tillgodose behov som normalt inte kan utföras med helikopter, såsom flygningar vid sådana väderförhållanden där helikopter inte är ett lämpligt färdmedel, för längre flygningar och vid flygningar med fler patienter än vad som ryms i helikoptern.
10. Endast vid vissa specifika avbrott i den upphandlade tjänsten medger helikopterramavtalet att SM istället tillhandahåller ett annat flygfordon. Det krävs då att helikopter inte kan ställas till förfogande på grund av ett oplanerat avbrott i den upphandlade tjänsten, att ramavtalsleverantören tillhandahåller annat flygfordon för att upprätthålla tillgänglighet och att detta sker utan merkostnad för regionen. Detta regleras i förfrågningsunderlaget punkten 3.2.11.
11. Av förfrågningsunderlaget avsnitt 4.4.9 framgår vidare att all fakturering, alla kontakter och all dialog med anledning av helikopterramavtalet ska ske mellan regionen och SM, och inte med eventuell underleverantör. Fakturering får inte heller överlätas på tredje part utan skriftligt godkännande av regionen. Detta framgår av punkten 4.5.4.
12. Att tjänsten ska få utföras med flygplan förutsätter således bland annat att transporten anskaffas av SM, att den behövs till följd av ett oplanerat avbrott i den upphandlade tjänsten, att SM erbjuder ett ersättningsfordon för att upprätthålla tjänstens tillgänglighet, samt att transporten faktureras av SM enligt den taxa som följer av helikopterramavtalet och att SM står för eventuell merkostnad.

Löpande direktupphandlingar av ambulanstransporter med flygplan

13. Vid behov av ambulanstransporter med flygplan har regionen vid upprepade tillfällen anskaffat tjänster från SAA och Hummingbird Aviation Services AB (Hummingbird). Förfarandet regleras i regionens beställningsrutiner, se bilaga 5–6.

14. Under år 2017 har regionen enligt egen uppgift anskaffat ambulanstransporter med flygplan vid över 90 tillfällen. Eftersom transportererna ibland har avsett flera patienter motsvarar de över 130 uppdrag.
15. Att regionen i dessa fall inte har anskaffat ambulanstransport med helikopter enligt ramavtalet med SM har föranletts av flera olika anledningar. Regionen har uppgett att 13 av uppdragen har berott på fel på helikoptern, att 14 uppdrag har berott på avbrott till följd av att antalet flygtimmar innan service var nära att uppnås, att sex har berott på behovet av att transportera fler patienter än helikopter medger, att sju har berott på att sträckan var för lång för att använda helikopter och att övriga uppdrag har berott på att väderförhållandena var olämpliga för att använda helikopter. Konkurrensverket finner inte skäl att ifrågasätta dessa uppgifter.

Flertalet av anskaffningarna under 2017 är direktupphandlingar och omfattas inte av regionens ramavtal för ambulanshelikoptertjänster

16. Regionen har under Konkurrensverkets utredning hävdats att vissa av anskaffningarna av ambulanstransporter med flygplan från SAA under 2017 utgör avrop från regionens ramavtal med SM för ambulanstransporter med helikopter.
17. Konkurrensverket noterar att de 13 uppdrag som berott på fel på helikoptern och de 14 uppdrag som berott på avbrott till följd av antalet flygtimmar möjligen skulle kunna avse sådana oplanerade avbrott där annat flygfordon kan anlitas enligt helikopterramavtalet. Enligt regionen tog helikopterbolaget SM initiativ till att sätta in flygplan och resorna fakturerades med helikoptertaxa vid de 14 flygningar som gjordes med anledning av avbrott till följd av antalet flygtimmar. Faktureringen har dock inte skett på ett sådant sätt som ramavtalet föreskriver. Att resorna inte har fakturerats av SM förklaras med att SM och SAA tillhör samma koncern och att regionen därför inte såg anledning att kräva att SAA ställde sina fakturor till SM för vidarefakturering till regionen.
18. I övriga situationer då ambulanstransport med flygplan har anskaffats av SAA, det vill säga då anskaffningarna har berott på väderförhållanden, då det rör sig om fler patienter än vad helikoptern medger, samt då sträckan har varit för lång för helikopter står det dock klart att ambulanstransport med flygplan inte kan anskaffas med stöd i ramavtalet för ambulanstransporter med helikopter (se ovan punkterna 8–12). Dessa omständigheter utgör inte sådana oplanerade avbrott i den upphandlade tjänsten som avses i helikopterramavtalet. Regionen har inte heller under Konkurrensverkets utredning gjort gällande att helikopterramavtalet skulle ha varit tillämpligt vid sådana omständigheter. Det står således klart att

ambulanstransporter med flygplan som har anskaffats av dessa skäl utgör direktupphandlingar.

19. Regionens sista direktupphandling av ambulanstransporter med flygplan under 2017 avsåg en transport av två patienter som genomfördes av SAA den 26 december 2017. Enligt regionen beställdes transporten samma dag av intensivvårdsavdelningen. Att regionen i detta fall valde att anskaffa ambulanstransport med flygplan berodde på att det var oflygbart väder för helikopter. Det är avtalet om denna transport som är föremål för Konkurrensverkets ansökan.

Avtalet mellan regionen och SAA den 26 december 2017 utgör en otillåten direktupphandling

Avtalet omfattas av LOU och har inte varit föremål för annonsering

20. Det aktuella avtalet avser köp av ambulanstransport med flygplan. Enligt Konkurrensverkets bedömning utgör avtalet ett sådant tjänstekontrakt som omfattas av bilaga 2 till LOU. Köpet omfattas därmed av den icke direktivstyrda delen av lagstiftningen (19 kap. LOU).
21. Enligt huvudregeln i 19 kap. 9 § LOU ska upphandlingar annonseras och alla leverantörer ska därigenom få möjlighet att lämna anbud eller ansöka om att få lämna anbud. Upphandlingar med ett värde som understiger en viss procent av det tröskelvärde som är aktuellt (den så kallade direktupphandlingsgränsen) behöver inte annonseras.¹ För att avtal med ett värde som överstiger direktupphandlingsgränsen ska få ingås utan föregående annonsering krävs att något av de särskilt angivna undantagen i LOU är tillämpliga. Undantagen från skyldigheten att annonsera upphandlingar ska tolkas restriktivt.²
22. Avtalet med SAA den 26 december 2017 avser inte en sådan anskaffning som omfattas av ramavtalet för ambulansflyg med helikopter. Avtalet har inte heller föregåtts av annan annonsering enligt LOU och kan därmed vara en otillåten direktupphandling. Detta gäller under förutsättning att avtalets värde överstiger direktupphandlingsgränsen och regionen inte har haft skäl för att underlåta annonsering.

¹ Direktupphandlingsgränsen var 534 890 kronor år 2017.

² Se bland annat EU-domstolens uttalanden i mål C-199/85 *Kommissionen mot Italien*, punkt 14, de förenade målen C-20/01 och C-28/01 *Kommissionen mot Tyskland*, punkt 58, mål C-385/02 *Kommissionen mot Italien*, punkt 19, mål C-394/02 *Kommissionen mot Grekland*, punkt 33 och mål C-26/03 *Stadt Halle*, punkt 46. Se även förarbetsuttalanden i prop. 2001/02:142 s. 99 och prop. 2006/07:128 s. 291 samt Högsta förvaltningsdomstolens uttalanden i RÅ 2005 ref. 10, RÅ 2008 ref. 79 och RÅ 2009 not. 134.

Avtalets värde

23. Enligt 19 kap. 8 § LOU ska värdet av en upphandling uppskattas till det totala belopp som ska betalas i upphandlingen. Vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats. Vid beräkningen ska den upphandlande myndigheten beakta direktupphandlingar av samma slag gjorda av myndigheten under räkenskapsåret.³
24. SAA har fakturerat regionen med 42 180 kronor (21 090+21 090) exklusive mervärdesskatt med anledning av avtalet den 26 december 2017, se bilaga 7.⁴ Värdet av enbart detta avtal överstiger således inte i sig direktupphandlingsgränsen.
25. Regionen har dock köpt ambulanstransporter med flygplan vid över 90 tillfällen under 2017. Av Konkurrensverkets utredning framgår att flertalet av dessa anskaffningar utgör direktupphandlingar (se ovan punkterna 16–19).
26. Av regionens egen sammanställning framgår att värdet av anskaffningarna av ambulanstransporter med flygplan under 2017 uppgår till totalt 3 623 339 kronor exklusive mervärdesskatt (3 493 284+130 055), se bilaga 7 och bilaga 8.⁵ Av regionens sammanställning framgår också att värdet av de uppdrag som enligt punkten 17 ovan eventuellt kan omfattas av helikopterramavtalet, är 455 444 kronor exklusive mervärdesskatt (222 022+233 422), se bilaga 8.⁶ Konkurrensverket finner inte anledning att ifrågasätta dessa uppgifter. Värdet av regionens direktupphandlingar av ambulanstransporter med flygplan under 2017 är därför 3 167 895 kronor exklusive mervärdesskatt (3 623 339-455 444).
27. Enligt Konkurrensverkets bedömning är alla regionens direktupphandlingar 2017 av ambulanstransporter med flygplan av samma slag. Det sammanlagda värdet av dessa direktupphandlingar ska därför beaktas vid beräkningen av värdet av den nu aktuella direktupphandlingen.
28. Värdet av direktupphandlingen den 26 december 2017 är mot denna bakgrund, vid en sådan beräkning som följer av LOU, 3 167 895 kronor. Då

³ Se bland annat prop. 2009/10:180 s. 293, HFD 2017 ref. 74, Kammarrätten i Stockholms dom den 22 maj 2013 i mål nr 2504-13, Kammarrätten i Stockholms dom den 15 oktober 2013 i mål nr 1965-13 samt Arrowsmith, The Law of Public and Utilities Procurement, 3:e upplagan, 2014, s. 466 ff. Se även Kammarrätten i Göteborgs dom den 23 december 2016 i mål nr 5524-16, där det framgår att även tidigare överträdelser under det aktuella räkenskapsåret, som i och för sig har preskriberats, ska läggas till grund för beräkningen av värdet vid bestämning av avgiften i mål om upphandlingsskadeavgift.

⁴ Transporten avseende två patienter den 26 december fakturerades tillsammans med två andra transporter med följd att fakturan uppgick till 130 055 kronor.

⁵ Utöver sammanställningen för 2017 i bilaga 8 tillkommer enligt regionen köp som har gjorts under 2017, men som är bokförda 2018. Dessa framgår av fakturan i bilaga 7.

⁶ Se de uppdrag som avses i kolumnerna Teknik respektive Timbegränsning.

kontraktsvärdet överstiger direktupphandlingsgränsen borde upphandlingen annonserats i enlighet med huvudregeln i 19 kap. 9 § LOU.

Något undantag från annonseringsplikten är inte tillämpligt

29. Regionen har under Konkurrensverkets utredning bland annat uppgett att regionens avsikt har varit att nå en korrekt upphandlad lösning genom samarbetet med att införa en nationell ambulansflygtjänst, att det har varit utanför regionens kontroll att samarbetet har försenats och att förseningen inte har kunnat förutses av regionen. Regionen framhåller också att behovet av transport i de enskilda fallen uppstår med kort varsel. Enligt regionen har SAA vidare fram till för kort tid sedan haft de facto monopol på sjuksköterskebemannat ambulansflyg.
30. Konkurrensverket noterar inledningsvis att ansvaret att följa LOU är strikt och att avgift kan tas ut oberoende av om det har förelegat uppsåt eller oaktsamhet.

Det förelåg inte synnerlig brådska

31. Under vissa förutsättningar kan det vara möjligt att underlåta annonsering av absolut nödvändiga anskaffningar på grund av synnerlig brådska. Detta följer av 19 kap. 7 § tredje stycket och 6 kap. 15 § LOU.
32. Det krävs då, utöver att det rör sig om en absolut nödvändig anskaffning, att det på grund av synnerlig brådska orsakad av omständigheter som inte kan tillskrivas den upphandlande myndigheten och som inte heller har kunnat förutses av myndigheten, har varit omöjligt att hålla tidsfristerna vid öppet, selektivt eller förhandlat förfarande med föregående annonsering. Omständigheterna som läggs till grund för tillämpningen av undantaget för synnerlig brådska får inte bero på den upphandlande myndighetens agerande.⁷ Kravet på att en omständighet inte ska ha kunnat förutses av den upphandlande myndigheten innebär att omständigheten närmast ska ha karaktären av force majeure.⁸
33. Konkurrensverket ifrågasätter inte att regionen har ett ansvar för att tillhandahålla sjukvård och att aktuella tjänster kan vara nödvändiga i denna verksamhet. Detta innebär dock inte i sig att det finns förutsättningar att bortse från upphandlingslagstiftningen. Det åligger upphandlande myndigheter att planera och organisera sina upphandlingar på ett sådant sätt att upphandlingslagstiftningen följs. Detta gäller även vid upphandlingar där man samarbetar med andra upphandlande myndigheter. Om samarbetet av någon anledning fördröjs är det respektive upphandlande myndighets

⁷ Se prop. 2001/02:142 s. 99 och prop. 2009/10:180 s. 198 och 344 f, samt bland annat EU-domstolens dom i mål C-385/02 *Kommissionen mot Italien*, punkt 25–28, och C-394/02 *Kommissionen mot Grekland* punkt 40–43.

⁸ Se Kammarrätten i Sundsvalls avgörande i mål 3208-14 den 26 augusti 2015.

ansvar att se till att det egna behovet tillgodoses på ett sätt som är förenligt med LOU. Regionen har under en längre tid varit utan ett upphandlat avtal för aktuella tjänster. I vart fall senast i november 2015 stod det klart för regionen att samarbetet med VLL, och sedermera KSA, inte skulle tillgodose regionens behov av ett upphandlat avtal för aktuella tjänster under 2017. Vid denna tidpunkt annonserade VLL upphandlingen av flygplan som skulle levereras vid årsskiftet 2017/2018, se [bilaga 9](#). Den upphandlingen syftade således inte till att tillgodose behovet för 2017. Inte heller senare försök att genomföra annonserade upphandlingar har avsett 2017. Att regionens behov av ambulansflygtransporter för 2017 inte har tillgodosetts efter ett annonserat förfarande enligt LOU hänför sig således i detta fall till regionens egen bristande planering.

34. Vid sådana förhållanden finns inte förutsättningar att tillämpa undantaget för synnerlig brådska.

Det förelåg inte tekniska skäl

35. Enligt 19 kap. 7 § tredje stycket LOU får direktupphandling användas om det finns förutsättningar att tillämpa undantaget i 6 kap. 14 § 2 LOU. Det krävs då att det av tekniska skäl inte finns någon konkurrens om det som ska upphandlas. Undantaget är tillämpligt endast om det inte finns något rimligt alternativ och avsaknaden av konkurrens inte beror på en konstruerad avgränsning av förutsättningarna för upphandlingen. Detta framgår av 6 kap. 14 § andra stycket LOU.
36. Undantaget aktualiseras endast vid mycket exceptionella omständigheter när det står klart att offentliggörandet inte kommer att leda till ökad konkurrens eller bättre upphandlingsresultat eftersom det objektivt sett endast finns en leverantör.⁹ Två kumulativa rekvisit måste vara uppfyllda; dels ska det som upphandlas vara av teknisk karaktär, dels ska det mot bakgrund av den tekniska karaktären vara absolut nödvändigt att tilldela en viss leverantör kontraktet.¹⁰ Det ställs höga krav på en upphandlande myndighet som överväger att tillämpa undantaget att förvissa sig om att det inte finns någon annan möjlig leverantör. Det räcker inte att konstatera att det eventuellt tidigare har förelagat bristande konkurrens. Att upphandlingsföremålet påstås vara komplicerat är inte tillräckligt för att visa att arbetet uteslutande kan anförtros en enda leverantör.¹¹ Det är inte heller tillräckligt att en viss leverantör är mer effektiv. Den upphandlande myndigheten ska på objektiva grunder kunna visa att endast en leverantör kan utföra kontraktet.¹² Vid

⁹ Se skäl 50 till Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU.

¹⁰ EU-domstolens dom i mål C-394/02 *Kommissionen mot Grekland*, punkt 34.

¹¹ EU-domstolens dom i mål C-385/02 *Kommissionen mot Italien*, punkt 21.

¹² EU-domstolens dom i mål C-394/02 *Kommissionen mot Grekland* punkt 34–39.

bedömningen måste myndigheten även överväga att anskaffa något annat som till sin funktion är jämförbart.

37. I detta fall talar de faktiska omständigheterna emot att det skulle ha funnits förutsättningar att tillämpa undantaget. Det står klart att det har funnits minst två leverantörer som har kunnat tillhandahålla aktuella tjänster under 2017. Regionen har under 2017 anlitat såväl SAA som Hummingbird. Att det finns flera leverantörer framgår också av regionens beställningsrutiner.

Sammanfattning

38. Av det ovan anförda framgår att det inte har förelegat skäl för undantag från annonsering med stöd av synnerlig brådska eller tekniska skäl. Det har inte heller framkommit några andra skäl som skulle göra det möjligt att ingå det aktuella avtalet utan föregående annonsering. Avtalet den 26 december 2017 utgör därför en otillåten direktupphandling.

Upphandlingsskadeavgift

39. Vid en otillåten direktupphandling får en allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av Konkurrensverket besluta att en upphandlande myndighet ska betala en upphandlingsskadeavgift (21 kap. 1 § 3 LOU). Det finns inget krav på att den upphandlande myndigheten ska ha agerat med uppsåt eller av oaktsamhet för att en avgift ska kunna dömas ut. Bristande kännedom om gällande rätt eller missförstånd om lagstiftningens innehåll utgör inte heller någon ursäkt för en överträdelse.¹³
40. En upphandlingsskadeavgift ska vara effektiv, proportionerlig och avskräckande. Syftet med avgiften är bland annat att säkerställa att upphandlingsreglerna följs och att skattemedlen används på ett korrekt sätt.¹⁴

Tidsfristen för Konkurrensverkets ansökan

41. En ansökan om upphandlingsskadeavgift ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom ett år från det att avtalet slöts (21 kap. 7 § LOU).
42. Det avtal som ansökan gäller avser en transport som utfördes den 26 december 2017. Ett bindande avtal mellan landstinget och SAA har uppkommit den 26 december 2017 när den transporten beställdes. En ansökan om upphandlingsskadeavgift måste ha lämnats in till domstolen inom ett år från det datumet.

¹³ Prop. 2009/10:180 s. 193 och 368.

¹⁴ A. prop. s. 196–197.

Överträdelsens sanktionsvärde och avgiftens storlek

43. En upphandlingsskadeavgift ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst tio miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av upphandlingens värde enligt 5 kap. eller 19 kap. 8 § LOU (21 kap. 4 § LOU).
44. Kontraktsvärdet för den upphandling som omfattas av ansökan är 3 167 895 kronor (se ovan punkterna 23–29). Upphandlingsskadeavgiften kan därför uppgå till högst 316 790 kronor ($3\,167\,895 \times 0,1$).
45. Vid fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är. I ringa fall ska någon avgift inte beslutas. Avgiften får efterges om det finns synnerliga skäl (21 kap. 5 § LOU). Det högsta avgiftsbeloppet är reserverat för särskilt graverande fall.¹⁵
46. Upphandlingsskadeavgiftens storlek ska bestämmas med hänsyn till alla relevanta omständigheter i det enskilda fallet inom ramen för avgiftens avskräckande syfte. Utgångspunkten är att avgiften ska bestämmas så att myndigheten, och även andra myndigheter, följer LOU. Ju allvarligare överträdelsen kan anses vara, desto högre belopp bör avgiften fastställas till.¹⁶
47. Otillåtna direktupphandlingar är en av de allvarligaste överträdelserna inom upphandlingsområdet och sanktionsvärdet ska därför ofta vara högt.¹⁷
48. Vid bedömningen av sanktionsvärdet ska hänsyn tas till såväl försvårande som förmildrande omständigheter. Det ska även vägas in hur klar överträdelsen kan anses vara. Omständigheten att exempelvis rättsläget är oklart kan påverka sanktionsvärdet så att överträdelsen anses mindre allvarlig. Däremot kan sanktionsvärdet anses högre om ett avtal löper under en förhållandevis lång tid eller avser ett högt värde. Även förhållanden hos den upphandlande myndigheten som exempelvis upprepade otillåtna direktupphandlingar kan ses som en försvårande omständighet. Att en upphandlande myndighet har drabbats av andra negativa ekonomiska konsekvenser till följd av överträdelsen kan dock i vissa fall ses som en förmildrande omständighet.¹⁸
49. I detta fall är det fråga om en otillåten direktupphandling. Sanktionsvärdet är därför som regel högt. Rättsläget kan inte anses som oklart. Det har inte framkommit att regionen till följd av överträdelsen har drabbats av några andra negativa ekonomiska konsekvenser. Omständigheterna som redogjorts

¹⁵ Se Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2014 ref. 69.

¹⁶ Prop. 2009/10:180 s. 197 och s. 369–370.

¹⁷ Se prop. 2009/10:180 s. 197 och jfr exempelvis HFD 2014 ref. 69 och Kammarrätten i Göteborgs domar den 20 november 2014 i mål nr 4402-14 och den 2 december 2014 i mål nr 4915-13.

¹⁸ A. prop. s. 197–198 och 369–370.

för ovan är enligt Konkurrensverkets uppfattning varken förmildrande eller försvårande.

50. Vid en sammantagen bedömning av omständigheterna i ärendet anser Konkurrensverket att en upphandlingsskadeavgift på 230 000 kronor är en proportionerlig sanktion för den aktuella överträdelsen.

Övrigt

51. Konkurrensverket vill upplysa om att verket denna dag har lämnat in ytterligare en ansökan om upphandlingsskadeavgift i mål som avser direktupphandlingar av tjänster avseende ambulanstransport med flygplan. Ansökan mot Landstinget Dalarna har ingetts till förvaltningsrätten i Falun (Konkurrensverkets dnr 703/2018).

Marie Östman

Sophia Anderberg

Bifogas

Bilaga 1 -- Tjänsteutlåtande 20140904

Bilaga 2 – Tjänsteskrivelse 20170504

Bilaga 3 – Förfrågningsunderlag ramavtal för ambulanshelikopter

Bilaga 4 – Frågor och svar från ramavtalsupphandling avseende ambulanshelikopter

Bilaga 5 och 6 – Beställningsrutiner

Bilaga 7 – Faktura från SAA för perioden 20171201–20171231

Bilaga 8 – Fakturasammanställning 2017

Bilaga 9 – Utdrag från utvärderingsmodell i upphandling 2015